

Prof.zw. dr hab. Anna Walaszek-Pyziół

R E C E N Z J A

dorobku naukowego Pani dr Małgorzaty Ganczar (w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego)

A. Uwagi ogólne

1. Dorobek naukowy Pani dr Małgorzaty Ganczar opublikowany po uzyskaniu stopnia doktora jest – pod względem ilościowym- bardzo obfity. Oprócz rozprawy habilitacyjnej obejmuje on jedną, dodatkową monografię oraz 54 rozdziały w monografiach zbiorowych (niektóre z tych rozdziałów były opracowane wspólnie z innymi autorami). Ponadto habilitantka jest autorką całego szeregu recenzji, sprawozdań oraz haseł w wydawnictwach encyklopedycznych.

2. Głównym przedmiotem zainteresowań naukowych habilitantki są związki zachodzące pomiędzy zjawiskiem informatyzacji a związanymi z tym zjawiskiem regulacjami prawnymi. Niejako sztandarowym efektem badawczym tych zainteresowań jest monografia habilitacyjna (o czym dalej), a także druga monografia p.t. *Informatyzacja administracji*

publicznej. Nowa jakość usług publicznych dla obywateli i przedsiębiorców (2009). Jednak –oprócz powyższych zagadnień – habilitantka zajmowała się również i problematyką ochrony prawnych interesów konsumentów, problematyką ochrony danych osobowych, handlu elektronicznego czy usług zdrowotnych.

B. Ocena rozprawy habilitacyjnej

1. Jako publikację stanowiącą osiągnięcie naukowe w rozumieniu art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w dziedzinie sztuki habilitantka wskazała monografię p.t. *Administracyjno-prawne uwarunkowania prowadzenia działalności gospodarczej w warunkach społeczeństwa informacyjnego*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2018. Jest to dość obszerne dzieło liczące 256 stron tekstu zasadniczego. Dzieło to składa się z pięciu obszernych rozdziałów (nie licząc „Wstępu” i „Zakończenia”).
2. Należy wysoce dodatnio ocenić wybór tematu, który jest na wskroś „współczesny” a dotąd monograficznie nieopracowany w literaturze polskiej. Informatyzacja w szybkim tempie i coraz bardziej intensywnie wnika w życie nie tylko pojedynczych obywateli ale i ich zbiorowości. Fakt ten niesie ze sobą – z jednej strony – istotne korzyści, z drugiej jednak

również i poważne zagrożenia różnego rodzaju (zwłaszcza w zakresie ochrony danych). W tym stanie rzeczy nie może dziwić wzrastająca ingerencja ustawodawcy przejawiająca się w różnego rodzaju regulacjach prawnych dotyczących m.in. prowadzenia działalności gospodarczej z wykorzystaniem różnych technik i procedur informatycznych.

3. Głównym celem badawczym autorki było ustalenie relacji pomiędzy regulacjami publicznoprawnymi wynikającymi z uwarunkowań „społeczeństwa informacyjnego” a sytuacją prawną i faktyczną podmiotów prowadzących działalność gospodarczą (w kontekście europejskich i polskich rozwiązań prawnych). Powyższemu celowi badawczemu podporządkowana została konstrukcja pracy, którą autorka podzieliła na pięć rozdziałów.

Rozdział **pierwszy** - o charakterze niejako wprowadzającym – zawiera omówienie idei tzw. społeczeństwa informacyjnego oraz głównych celów i koncepcji rozwoju takiego społeczeństwa zarówno na szczeblu Unii Europejskiej, jak i w Polsce. Rozdział ten zawiera szereg ciekawych spostrzeżeń i ustaleń, które autorka rozwija w kolejnych rozdziałach swojej rozprawy.

W rozdziale **drugim** autorka dokonuje szczegółowej analizy reguł prowadzenia działalności gospodarczej przy użyciu środków tzw. komunikacji elektronicznej (czyli w cyberprzestrzeni). Zawarte w tym

rozdziale wywody dotyczą podstawowych, konkretnych form i przejawów działalności gospodarczej wykonywanej z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej takich jak bankowość elektroniczna, płatności on-line, handel elektroniczny, świadczenie różnego rodzaju usług itp. Jedną z zalet rozważań zamieszczonych w tym rozdziale jest umiejętne powiązanie wiedzy autorki z zakresu różnych środków komunikacji elektronicznej z odnoszącymi się do nich regulacjami prawnymi. Poza tym, w tej części pracy znaleźć można szereg „nowych” ustaleń i wniosków istotnie wzbogacających stan wiedzy w zakresie objętym tematyką rozprawy.

Rozdział **trzeci** poświęcony został omówieniu problematyki usług świadczonych drogą elektroniczną przez przedsiębiorców na gruncie przepisów UE oraz przepisów krajowych. Także i ten rozdział zawiera szereg „nowości” – dotyczy to zwłaszcza kwestii wdrażania rozwiązań unijnych do polskiego porządku prawnego.

Zawarte w rozdziale **czwartym** rozważania stanowią ważną „nowość”. Dotyczą one jednej z najbardziej kluczowych kwestii, a mianowicie usług elektronicznych świadczonych dla przedsiębiorców przez administrację publiczną. Kwestia ta była dotąd poruszana w naszym piśmiennictwie raczej tylko fragmentarycznie.

Równie ważny dla całości rozprawy jest jej rozdział **piąty**, poświęcony sytuacji prawnej i faktycznej przedsiębiorcy jako uczestnika tzw.

przestrzeni informacyjnej. Szczególnie ciekawe są zawarte w tym rozdziale wywody na temat instrumentów zapewniających tzw. cyberbezpieczeństwo.

4. Nie jest zadaniem recenzenta dorobku naukowego osoby ubiegającej się o stopień naukowy doktora habilitowanego szczegółowa polemika z konkretnymi stwierdzeniami i wnioskami zawartymi w rozprawie habilitacyjnej. Oczywiście – w recenzowanej rozprawie, tak jak w każdej innej rozprawie naukowej znaleźć można ustalenia czy wnioski dyskusyjne. W przypadku niniejszej monografii wątpliwości, jakie ewentualnie możnaby podnosić dotyczą raczej tylko kwestii szczegółowych i nie rzutują na ogólną jej ocenę. Dalsze moje uwagi mają zatem na celu przedstawienie ogólnych walorów recenzowanego opracowania.

I tak, **po pierwsze**, konstrukcja rozprawy jest prawidłowa, a jej założenia habilitantka realizuje w sposób zdyscyplinowany.

Po drugie, strona warsztatowa rozprawy nie budzi zastrzeżeń ale tylko w zasadzie. Autorka wykorzystwała w pełni literaturę krajową, także i tą jej część, która traktuje o regulacjach UE. To samo dotyczy odnośnego orzecznictwa. Natomiast wykorzystanie piśmiennictwa obcojęzycznego ma charakter jedynie „śladowy”, a przecież tematyka społeczeństwa informacyjnego z natury rzeczy nie ma charakteru li tylko „krajowego”.

Po trzecie, w recenzowanej rozprawie habilitantka wykazała w sposób

niewątpliwy swoją zdolność do prawidłowego „definiowania” problemów prawnych oraz umiejętność ich rozwiązywania w oparciu o prawidłową metodologicznie i zawsze należycie pogłębioną argumentację prawniczą.

Po czwarte, rozprawa cechuje się ogólnie wysokim poziomem „staranności wykonania”. Zawarte w niej analizy obowiązujących regulacji prawnych (tak unijnych, jak i krajowych) są bardzo pogłębione i zawsze należycie powiązane z uwarunkowaniami natury praktycznej.

Po piąte, należy uwzględnić i pozytywnie ocenić fakt, iż obrany przez autorkę temat jest tematem w zasadzie „nowym”, a w każdym razie tematem nieopracowanym dotąd w doktrynie w sposób całościowy (dotyczy to zwłaszcza wywodów zawartych w rozdziałach czwartym i piątym). Sprawilo to, iż cały szereg ustaleń i wniosków autorki ma – niejako z natury rzeczy – charakter w pełni oryginalny.

Po szóste wreszcie, należy uznać, że cel badawczy rozprawy został w pełni zrealizowany. W szczególności, autorka w sposób w pełni przekonujący – w oparciu o dogłębną analizę obowiązujących regulacji prawnych – wykazała, iż obowiązujące przepisy prawne w zakresie objętym tematem rozprawy, w wielu przypadkach nie tylko nie ułatwiają, ale wręcz utrudniają przedsiębiorcom prowadzenie działalności gospodarczej (trzeba jednak przyznać, iż niektóre regulacje szczegółowe autorka ocenia pozytywnie).

5. Ostatecznie – podsumowując tą część mojej recenzji – stwierdzam, iż

recenzowana rozprawa z pewnością stanowi istotny wkład w rozwój polskiej nauki publicznego prawa gospodarczego.

C. Ocena pozostałego dorobku naukowego

1. Habilitantka wykazuje znaczącą aktywność naukową. Była współredaktorką jedenastu monografii naukowych, w których brała udział także jako autor poszczególnych części bądź rozdziałów. Większość z zawartych tamże opracowań, których była autorką dotyczy prawnych aspektów społeczeństwa informacyjnego. Ale są także i prace poświęcone innym tematom (n.p. wolności gospodarczej, klauzul niedozwolonych w umowach konsumenckich, postępowania administracyjnego, usług zdrowotnych, partnerstwa publiczno-prywatnego itp.). Są to, w większości, opracowania wartościowe zawierające szereg oryginalnych ustaleń i wniosków.

Habilitantka uczestniczyła także aktywnie (jako autor referatów) w kilkudziesięciu krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. Cieszy się ona autorytetem w polskim środowisku naukowym, o czym świadczy m.in. liczba cytowań w pracach innych autorów.

Ponadto, habilitantka była uczestnikiem (w charakterze kierownika lub

wykonawcy) w kilkunastu grantach (także w grantie zagranicznym – we współpracy z Uniwersytetem w Łucku). Za swoją działalność w tym zakresie habilitantka była kilkakrotnie wyróżniana nagrodami Rektora KUL.

2. Habilitantka pełniła ponadto funkcję promotora pomocniczego w jednym (zakończonym) przewodzie doktorskim.

D. Dorobek popularyzatorski, organizatorski oraz w zakresie współpracy z innymi instytucjami i organizacjami

1. Dorobek habilitantki w zakresie popularyzacji nauki jest znaczący. Współpracowała (lub nadal współpracuje) jako prowadząca szkolenia z wieloma podmiotami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz organizacjami reprezentującymi interesy przedsiębiorców bądź konsumentów. Do dorobku popularyzatorskiego należy ponadto zaliczyć autorstwo kilkudziesięciu haseł encyklopedycznych zamieszczonych w leksykonach i encyklopediach (*vide* autoreferat).

2. W macierzystej uczelni (KUL) habilitantka pełniła (pełni) funkcje organizacyjne jako członek kilkunastu uczelnianych i wydziałowych komisji problemowych.

3. Habilitantka jest członkiem redakcji prestiżowego czasopisma Review of European and Comparative Law. Jest też członkiem kilku stowarzyszeń naukowych.

E. Konkluzja

Uważam, iż zarówno rozprawa habilitacyjna, jak i tzw. pozostały dorobek naukowy stanowią niewątpliwie istotny wkład w rozwój polskiej nauki publicznego prawa gospodarczego. Pozytywnie oceniam również dokonania habilitantki w zakresie, o którym mowa w pkt-ie D niniejszej recenzji.

W konkluzji stwierdzam, iż Pani dr Małgorzata Ganczar **spełnia w zupełności wymogi stawiane osobom ubiegającym się o stopień doktora habilitowanego przez obowiązujące przepisy ustawowe.**

Kraków, 21 stycznia 2020 r.

Prof. zw. dr hab. Anna Walaszek-Pyziół

